

HAMMARSKIÖLD & Co

**UN Global Compact – den tionde principen
anti-korruption i praktiken**

9 maj 2016

UN Global Compact – Principle 10

- *“Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.”*

1. Företagsnivå:

“We call on companies to develop policies and programmes to address all forms of corruption.”

2. Kollektiv nivå:

“We challenge companies to join peers, governments, UN agencies and civil society to realize a more transparent global economy.”

www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles/principle-10

Varför är det viktigt att arbeta mot korruption?

- Korruption är ett av de största hindren mot hållbar global utveckling. Kostnaderna för korruption uppskattas överstiga 1 "trillion" USD (miljoners miljon) dollar om året.

Business case för företaget

- Minskar risk för skadat anseende, sanktioner, ansvar för styrelse/ledning
- Bygger förtroende hos kunder, affärspartners och medarbetare – ökad lönsamhet
- Minska risken för att beslut om t.ex. val av leverantör eller visst avtal tas på annat än affärsmässiga grunder – ökad lönsamhet
- Klokare regler om extern och intern kring representation m.m. kan ge bättre kostnadskontroll – ökad lönsamhet

Vad krävs?

Var ska man börja?

V

I

L

J

A

SvD NÄRINGSLIV

Här topprankas Telias antikorrupsionsarbete

Korruptionsskandalen i Uzbekistan har gjort Telia Sonera TLSN -0,10% till ett företag i kris. Men när Transparency International Sverige rankar hur transparenta de svenska storföretagen är i sitt antikorrupsionsarbete, då får Telia Sonera toppbetyg.

- *"Det vi har tittat på är vad som står om antikorrupsionsarbete på företagens hemsidor och i årsredovisningar, inte på hur arbetet sköts i praktiken. Telia Sonera är ett tydligt exempel på ett företag som har bra regler – men som verkar strunta i dem i praktiken. Och ledningens agerande under historien har inte direkt utstrålat någon större förståelse för vikten av antikorrupktion", säger Birgitta Nygren på TI (i SvD Näringsliv 4 februari 2013 kl 16:22)*

Var ska man börja?

Du ser alltså bedrägerierna mot Telia som en effekt av den tidigare ledningens sätt att göra affärer?

– Ja. De brister som fanns inom bolaget och som resulterade i de etiska övertrampen och eventuella lagöverträdelserna, de kom från den yttersta toppen i bolaget. Och människor tittar på sina ledare och agerar därefter. Jag brukar ta exemplet med en vd på Volvo, som hade två armbandsur för att hålla koll på vad klockan var i USA hela tiden. Det dröjde inte länge innan i princip alla på företaget sprang runt med två klockor.

V

I

L

J

A

Intervju med Mikaela Ahlberg i SvD Näringsliv den 19 juni 2014, Peter Alestig

Vad behövs – gör en riskbedömning

- Hur ser affären ut?
- Vilka marknader/relationer som vi arbetar med är mest känsliga?
 - Offentlig upphandling
 - Egna inköp
 - Försäljningsprocesser (agenter, incitament?)
 - Branschrisker
 - Myndighetskontakter (licenser, tull)
 - Länder med högre risk
- Intervjuer
- Enkäter
- Skrivbordsanalyser
- Riskworkshops - var kan det gå snett?
- Prioritera utifrån risk och resurser
- Riskregister, se exempel →

**A GUIDE FOR
ANTI-CORRUPTION
RISK ASSESSMENT**

Reglera och kommunicera

- Täcker reglerna alla relevanta områden?
- Är reglerna tydliga, klara och anpassade efter verksamheten?
- Språklig och kulturell förståelse?
- Är reglerna konsistenta och samordnade på koncernnivå?
- Har policies antagits av rätt organ i rätt bolag?
- Hur säkerställer man att riktlinjerna verkligen efterlevs och blir en del av företagskulturen?

R

E

G

L

E

R

A

Reglera och kommunicera – företagskulturen

- Tydliga signaler från ledningen
- Lättillgänglig, löpande information
- Hur ofta påminns anställda om reglerna/värderingarna?
- Utbildning, i grupper eller e-utbildning, uppföljningstester
- Håll frågan levande – diskussioner, företagsevent, posters, dilemmafrågor, VD-bloggen, "företagsambassadörer"
- Inspiration, se även e-RESIST på www.icc-france.net

R

E

G

L

E

R

A

Uppföljning och kontroll

- Genomtänkta kontrollrutiner (preventiva) och uppföljning av t.ex.
 - attest, betalningsrutiner
 - upphandling/inköp, större projekt
 - representation/resor
 - bakgrundskontroller "DD" av anställda och affärspartners
 - rotation av personal på känsliga positioner
 - intervjuer
 - uppföljning av personal som slutar
- Sanktioner vid överträdelse av regler
 - bolaget måste ha en konsekvent linje.

K

O

N

T

R

O

L

L

Uppföljning och kontroll – whistleblowersystem

PUL-regler, se Datainspektionens vägledning

Behandling av personuppgifter om lagöverträdelser ska begränsas till uppgifter som rör

- personer i nyckelposition/ledande ställning
- allvarliga överträdelser som

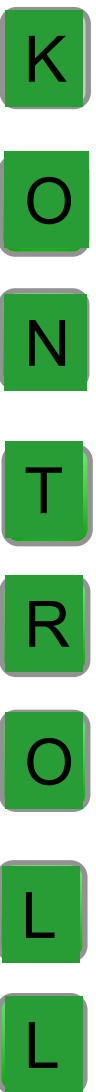
t.ex. korruption, finansiell brottslighet.

- Trygghet att rapportera ./ personlig integritet
- Hur hanteras den information som ges?

Vägledning för bolag

Ansvaret för personuppgifter
som hanteras i system
för whistleblowing

Supply chain – regler och kontroll i leverantörsledet

- Vad förväntar vi oss av våra underleverantörer?
- Kommunieras värderingar och krav på ett tydligt sätt? – t.ex. Supplier Code of Conduct, avtalsklausuler
- Vad gäller om underleverantörerna inte följer reglerna? Kan vi/ska vi avsluta samarbetet?
- Kontroll – var finns riskerna? Vad är rimligt att göra och kräva?
- Tips, se Global Compacts guide

Behovet av Collective action – kollektivt agerande

SYDSVENSKAN

"Vässa åtgärder mot korruption"

AKTUELLA FRÅGOR Om framtida antikorrupsionsåtgärder ska lyckas måste de ta hänsyn till människors förväntningar på andras beteende. Det skriver Anna Persson, universitetslektor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och forskare vid Quality of Government-Institutet.

Publicerad 5 december 2012 13.02 · Uppdaterad 5 december 2012 13.04

Under de senaste två årtiondena har medvetenheten om hur viktig god samhällsstyrning är för länders utveckling ökat radikalt. Under samma period har världen bevitnat en nära nog explosionsartad ökning av antikorrupsionsåtgärder. Det handlar om åtgärder som ska få politiker och tjänstemän att sluta ta mutor och på andra sätt sko sig på samhällets bekostnad för att istället ägna sig åt utvecklingsfrämjande verksamheter som gynnar den egna befolkningen.

Delvis har reformerna bestått av nya lagar och institutionella ramverk som ska göra det lättare för medborgarna att utkräva ansvar från maktinnehavarna. Reformerna har också bestått av utbildning om korruptionens moraliska förkastlighet och dess negativa konsekvenser för samhället i stort, så kallad *sensitizing*.

Trots dessa massiva insatser fortsätter korruptionen att skörda offer på bred front. En omfattande forskning visar att den utbredda korruption som kännetecknar majoriteten av världens länder inte bara leder till stora ekonomiska förluster och utbredd fattigdom, utan också till lägre utbildningsnivå bland befolkningen, kortare livslängd och sämre tillgång till grundläggande resurser så som sjukvård och rent vatten.

Att vi måste fortsätta att bekämpa korruptionen är med denna bakgrund självklart. Frågan är bara hur. Det internationella samfundets svar på denna fråga har i stort sett varit "mer av samma medel". De forskningsresultat som jag och mina kollegor Bo Rothstein och Jan Teorell kommit fram till pekar i en annan riktning.

Problemet är inte främst i utformningen, eller omfattningen av, de juridiska och administrativa formella ramverken. Påhejade av det internationella samfundet har många utvecklingsländer idag i princip samma juridiska och administrativa ramverk på plats som vi har i Sverige för att förhindra korruption.

Skillnader i korruptionsnivåer kan inte heller förklaras med kulturella skillnader i etik och moral, så som det internationella samfundet underförstått gör gällande med sitt fokus på *sensitizing*. Människor som lever i djupt korrupta samhällen har i stort sett samma negativa syn på korruption som de individer som lever i samhällen med låga nivåer av korruption. Vari ligger då problemet?

Enligt vår studie kan utbredd korruption i mångt och mycket förstås i ljuset av teorier om kollektivt handlande. Om de flesta individer tror att de flesta andra individer kommer att agera korrupt kommer de flesta faktiskt också att agera korrupt. På samma sätt, om de flesta tror att de flesta andra inte kommer att agera korrupt, kommer de flesta faktiskt inte att

Artikel av Anna Persson, universitetslektor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och forskare vid Quality of Government-Institutet. Sydsvenskan 5 december 2012

Behovet av Collective action – kollektivt agerande

SYDSVENSKAN

"Vässa åtgärder mot korruption"

AKTUELLA FRÅGOR Om framtida antikorrupsionsåtgärder ska lyckas måste de ta hänsyn till människors förväntningar på andras beteende. Det skriver Anna Persson, universitetslektor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och forskare vid Quality of Government-Institutet.

Publicerad 5 december 2012 13.02 · Uppdaterad 5 december 2012 13.04

Under de senaste två årtiondena har medvetenheten om hur viktig god samhällsstyrning

Problemet är inte främst i utformningen, eller omfattningen av, de juridiska och administrativa formella ramverken. Påhejade av det internationella samfundet har många utvecklingsländer idag i princip samma juridiska och administrativa ramverk på plats som vi har i Sverige för att förhindra korruption.

Skillnader i korruptionsnivåer kan inte heller förklaras med kulturella skillnader i etik och moral, så som det internationella samfundet underförstått gör gällande med sitt fokus på *sensitizing*. Människor som lever i djupt korrupta samhällen har i stort sett samma negativa syn på korruption som de individer som lever i samhällen med låga nivåer av korruption.

moral, så som det internationella samfundet underförstått gör gällande med sitt fokus på *sensitizing*. Människor som lever i djupt korrupta samhällen har i stort sett samma negativa syn på korruption som de individer som lever i samhällen med låga nivåer av korruption. Vari ligger då problemet?

Enligt vår studie kan utbredd korruption i mångt och mycket förstås i ljuset av teorier om kollektivt handlande. Om de flesta individer tror att de flesta andra individer kommer att agera korrupt kommer de flesta faktiskt också att agera korrupt. På samma sätt, om de flesta tror att de flesta andra inte kommer att agera korrupt, kommer de flesta faktiskt inte att

Behovet av Collective action – kollektivt agerande

SYDSVENSKAN

"Vässa åtgärder mot korruption"

AKTUELLA FRÅGOR Om framtida antikorrupsionsåtgärder ska lyckas måste de ta hänsyn till människors förväntningar på andras beteende. Det skriver Anna Persson, universitetslektor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och forskare vid Quality of Government-Institutet.

Publicerad 5 december 2012 13.02 · Uppdaterad 5 december 2012 13.04

Vari ligger då problemet?

Enligt vår studie kan utbredd korruption i mångt och mycket förstås i ljuset av teorier om kollektivt handlande. Om de flesta individer tror att de flesta andra individer kommer att agera korrupt kommer de flesta faktiskt också att agera korrupt. På samma sätt, om de flesta tror att de flesta andra inte kommer att agera korrupt, kommer de flesta faktiskt inte att

till grundläggande resurser så som sjukvård och rent vatten.

Att vi måste fortsätta att bekämpa korruptionen är med denna bakgrund självklart. Frågan är bara hur. Det internationella samfundets svar på denna fråga har i stort sett varit "mer av samma medel". De forskningsresultat som jag och mina kollegor Bo Rothstein och Jan Teorell kommit fram till pekar i en annan riktning.

Problemet är inte främst i utformningen, eller omfattningen av, de juridiska och administrativa formella ramverken. Påhejade av det internationella samfundet har många utvecklingsländer idag i princip samma juridiska och administrativa ramverk på plats som vi har i Sverige för att förhindra korruption.

Skillnader i korruptionsnivåer kan inte heller förklaras med kulturella skillnader i etik och moral, så som det internationella samfundet underförstått gör gällande med sitt fokus på *sensitizing*. Människor som lever i djupt korrupta samhällen har i stort sett samma negativa syn på korruption som de individer som lever i samhällen med låga nivåer av korruption.

Vari ligger då problemet?

Enligt vår studie kan utbredd korruption i mångt och mycket förstås i ljuset av teorier om kollektivt handlande. Om de flesta individer tror att de flesta andra individer kommer att agera korrupt kommer de flesta faktiskt också att agera korrupt. På samma sätt, om de flesta tror att de flesta andra inte kommer att agera korrupt, kommer de flesta faktiskt inte att

agera korrupt.

Collective action – kollektivt agerande

Vad är collective action?

- Fler parter träffar en överenskommelse om kollektivt agerande i förhållande till korruptionsområde/problem
- Stöd från betrodda tredje parter, "facilitators", t.ex. TI, UNGC, lokala NGO:s
- Engagemang från offentlig sektor
- Fler är starkare
- En allians kan skydda, även svagare deltagare
- Konkurrens på lika villkor (korruptionsfritt)
- Självreglering kompletterar svagare lokal lagstiftning/efterlevnad

Collective action – kollektivt agerande

- Långsiktigt agerande eller åtagande för visst projekt
- Åtaganden "by honor" att efterleva deklARATIONER eller principer
- Bindande åtaganden, t.ex. "integritetspakt" i upphandlingar
- Kontroller, t.ex. certifiering, extern granskning

Tack!

Sandra Hein Kaznova

+46 8 578 450 72

+46 708 81 05 58

sandra.hein-kaznova@hammarskiold.se

www.hammarskiold.se

HAMMARSKIÖLD & Co
